

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

“ ΣΠΟΥΔΗ ”

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΘΕΜΑ Α

- A.1. α.
- A.2. γ.
- A.3. δ.
- A.4. β.
- A.5. γ.

ΘΕΜΑ Β

- B.1. σελ. 120: Τα κύτταρα των οργάνων ... είναι επιτυχείς.
- B.2. σελ. 136: Το πρόβατο Dolly δημιουργήθηκε... γέννησε η Dolly.
- B.3.
σελ. 93. Η συχνότητα των ετερόζυγων ατόμων ...δυνατότητα αναπαραγωγής.
- B.4. σελ. 108. Για να αναπτυχθεί ένας μικροοργανισμός...ως συστατικά διαφόρων μορίων.

ΘΕΜΑ Γ

- Γ.1.
Με δεδομένο ότι η φαινοτυπική αναλογία για θηλυκούς και αρσενικούς απογόνους στη F₂ γενιά διαφέρει, το γονίδιο δεν ακολουθεί τον αυτοσωμικό τύπο κληρονομικότητας.
Συμβολίζοντας με:

X^k : φυλοσύνδετο επικρατές γονίδιο για κόκκινα μάτια
 X^k : φυλοσύνδετο υπολειπόμενο γονίδιο για λευκά μάτια

P: $\sigma X^k Y \otimes X^k X^k \phi$
 γαμέτες $\sigma X^k, Y \phi X^k, X^k$
 F₁: $X^k X^k, X^k X^k, X^k Y, X^k Y$

(F₁×F₁): $\phi X^k X^k \otimes X^k Y \sigma$
 γαμέτες $\phi X^k, X^k \sigma X^k Y$
 F₂: $X^k X^k, X^k Y, X^k X^k, X^k Y$
 $\phi \quad \sigma \quad \phi \quad \sigma$

Φαινοτυπική αναλογία για θηλυκούς απογόνους:

100% με κόκκινα μάτια

Φ.Α. για σ απογόνους 1 με κόκκινα μάτια:

1 με λευκά μάτια:

Γ.2. Η ασθένεια ακολουθεί τον υπολειπόμενο τύπο κληρονομικότητας γιατί από τη διασταύρωση των ατόμων I₁ και I₂ που δεν πάσχουν από την ασθένεια προκύπτει ο απόγονος II₃ που πάσχει.

Άρα το υπολειπόμενο γονίδιο βρίσκεται «κρυμένο» στο γονότυπο των γονέων.

Από τον απόγονο IV₃ της διασταύρωσης III₃ και III₄ συμπεραίνουμε ότι πρόκειται για αυτοσωμικό υπολειπόμενο γονίδιο.

Αν το γονίδιο ήταν φυλοσύνδετο υπολειπόμενο ο απόγονος IV₃ θα είχε γονότυπο $X^a X^a$ (συμβολίζοντας με X^a το υπολειπόμενο φυλοσύνδετο γονίδιο για την ασθένεια και με X^A το αλληλόμορφο επικρατές φυσιολογικό γονίδιο).

Γνωρίζουμε ότι, φυσιολογικά, σε κάθε θηλυκό άτομο φυλοκαθορισμού XX, το ένα X φυλετικό χρωμόσωμα είναι πατρικής και το άλλο X φυλετικό χρωμόσωμα είναι μητρικής προέλευσης.

Άρα για να πάσχει το IV₃ θα έπρεπε να έχει γονότυπο $X^a X^a$ και το III₄ $X^A Y$ δηλ. να έπασχε.

Γονότυποι

I₁ Aα I₂ Aα

I₃ AA και I₄ Aα ή

I₃ Aα και I₄ AA ή

I₃ Aα και I₄ Aα

II₁ AA ή Aα II₂ αα

II₃ αα II₄ Aα

III . 1Aα III 2. Aα III . 3 αα III . 4. Aα
IV. 1. AA ή Aα IV. 2. AA ή Aα IV. 3. αα

Γ.3.

Συμβολίζοντας με A : το αυτοσωμικό επικρατές φυσιολογικό γονίδιο και με α: το υπολειπόμενο αλληλόμορφο γονίδιο για την ασθένεια, ο III 1 έχει γονότυπο Aα και ο III 2: Aα

Aα × Aα
γαμ. A,α A,α
AA, Aα, Aα, αα
½ η πιθανότητα να αποκτήσει αγόρι ×
¼ η πιθανότητα να πάσχει 1/8

Γ.4. Σελ. 21: Το ζυγωτό ...είναι μητρική
II.4
III.2 και III.3
IV.3

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1. Αλυσίδα 1: μη κωδική
Αλυσίδα 2: κωδική

Διαβάζοντας την αλυσίδα 2 από δεξιά προς τα αριστερά, εντοπίζεται το κωδικόνιο έναρξης της κωδικής αλυσίδας του γονιδίου (5' ATG3') και προχωρώντας με βήμα τριπλέτας εντοπίζεται το κωδικόνιο λήξης 5' TAA3'.

5' –GTTGAATTCTTAGCTTAAGTCGGGCATGAATTCTC–3'
3' – CAACTTAAGAATCGAATTCAGCCCGTACTTAAGAG–5'

Οι 2 αλυσίδες του DNA είναι αντιπαράλληλες (σελ. 17 σχ. Βιβλ.) δηλαδή του 3' άκρο της μιας είναι απέναντι από το 5' άκρο της άλλης.

Δ.2. Σελ. σχ. βιβλίου 28: Το πριμόσωμα, ένα ειδικό σύμπλοκο που αποτελείται από πολλά ένζυμα, συνθέτει στις θέσεις έναρξης της αντιγραφής μικρά τμήματα RNA συμπληρωματικά προς τις μητρικές αλυσίδες, τα οποία ονομάζονται πρωταρχικά τμήματα.

Σελ. σχ. βιβλίου 30: Σε κάθε τμήμα DNA που γίνεται η αντιγραφή, η σύνθεση του DNA είναι συνεχής στη μια αλυσίδα και ασυνεχής στην άλλη.

Με ασυνεχή τρόπο αντιγράφεται η αλυσίδα 1, ενώ με συνεχή η αλυσίδα 2.

Δ.3. Σελ. σχ. βιβλίου 57: «Οι περιοριστικές ενδονουκλεάσες αναγνωρίζουν ... με το ίδιο ένζυμο»

Επιλέγουμε το πλασμίδιο A, λόγω **προσανατολισμού** της αλληλουχίας που αναγνωρίζει EcoRI. Με τη δράση της EcoRI σπάζουν 2 φωσφοδιεστερικοί δεσμοί (ένας σε κάθε κλώνο). Άρα θα διασπαστούν στο πλασμίδιο 2 φωσφοδιεστερικοί δεσμοί.

Κατά το σχηματισμό του ανασυνδυασμένου πλασμιδίου θα σχηματιστούν 4 φωσφοδιεστερικοί δεσμοί.

Δ.4.

Πρώτο κύτταρο : $3,2 \cdot 10^8$ ζεύγη βάσεων DNA

- Σωματικό κύτταρο που βρίσκεται στην αρχή της μεσόφασης, πριν την αντιγραφή του DNA.
- Σωματικό κύτταρο που βρίσκεται στην τελόφαση της μίτωσης, μετά τη διαίρεση του αρχικού κυττάτου.
- Άωρο γεννητικό κύτταρο που βρίσκεται στην αρχή της μεσόφασης
- Κύτταρο που βρίσκεται στην Τελόφαση I.
- Κύτταρο που βρίσκεται στην Μετάφαση II.

Δεύτερο κύτταρο: $1,6 \cdot 10^8$ Γαμέτης

Τρίτο κύτταρο: $6,4 \cdot 10^8$

- Σωματικό κύτταρο: Τέλος μεσόφασης, μετά την αντιγραφή DNA
- Σωματικό κύτταρο στη μετάφαση της μίτωσης
- Άωρο γεννητικό στο τέλος μεσόφασης
- Κύτταρο στη Μετάφαση I.

Τις απαντήσεις στα θέματα επιμελήθηκε η βιολόγος Αναστασίου Σοφία